

Név:

Aláírás:

1. Beugro feladatok (otból legalább három helyes megoldás szükséges) 5×2 pont.

- Ird fel a $P(1, 5, 3)$ ponton átmenő, $\vec{v} = [-2, 4, 1]$ irányvektorú egyenes parametrikus egyenletét!

$$\vec{r}(t) = \vec{r}_0 + t \cdot \vec{v}$$

$$\vec{r}(t) = (1, 5, 3) + t \cdot (-2, 4, 1) = (1 - 2t, 5 + 4t, 3 + t)$$

- $\vec{v}_1 = [2, 1, 0]$, $\vec{v}_2 = [-2, 0, 1]$, $\vec{v}_3 = [3, 1, 0]$. Mennyi $(\vec{v}_1 \vec{v}_2 \vec{v}_3)$?

$$\begin{aligned} (\vec{v}_1 \vec{v}_2 \vec{v}_3) &= \begin{vmatrix} 2 & 1 & 0 \\ -2 & 0 & 1 \\ 3 & 1 & 0 \end{vmatrix} = 2 \cdot \underbrace{\begin{vmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix}}_{0 \cdot 0 - 1 \cdot 1} - 1 \cdot \underbrace{\begin{vmatrix} -2 & 1 \\ 3 & 0 \end{vmatrix}}_{(-2) \cdot 0 - 1 \cdot 3} + 0 \cdot \underbrace{\begin{vmatrix} -2 & 0 \\ 3 & 1 \end{vmatrix}}_{(-2) \cdot 1 - 0 \cdot 3} = \\ &= 2 \cdot (-1) - 1 \cdot (-3) + 0 \cdot (-2) = 1 \end{aligned}$$

- Számold ki: $\frac{4+3i}{3-2i} = \frac{4+3i}{3-2i} \cdot \frac{3+2i}{3+2i} = \frac{12+6i^2+17i}{3^2+2^2} = \frac{6}{13} + \frac{17}{13}i$

- Számold ki a következő függvény x szerinti deriváltját! $f(x) = \ln(3x)$

$$[\ln(3x)]' = \ln'(3x) \cdot 3 = \frac{1}{3x} \cdot 3 = \frac{1}{x}$$

- Ird fel az alábbi függvény elsőrendű Taylor polinomat (lineáris közelítést) az $x = 0$ pont körül!

$$f(x) = e^{2x+1} \quad f(0) = e^{2 \cdot 0 + 1} = e^1 = e$$

$$f'(x) = e^{2x+1} \cdot 2 \quad f'(0) = e^{2 \cdot 0 + 1} \cdot 2 = 2e$$

$$f(x) \approx T_1(x) = f(0) + f'(0)x = e + 2ex$$

2. (1+1+1+1+2+2+2 pont)

$$\bar{v}_1 = [2, 1, 3], \bar{v}_2 = [-3, 1, 1], \bar{v}_3 = [2, 1, 0].$$

- Mennyi $3\bar{v}_1 + 2\bar{v}_2$?

$$3 \cdot [2, 1, 3] + 2 \cdot [-3, 1, 1] = [6, 3, 9] + [-6, 2, 2] = [0, 5, 11]$$

- Mennyi $\bar{v}_1 \bar{v}_2$?

$$\bar{v}_1 \bar{v}_2 = [2, 1, 3] \cdot [-3, 1, 1] = 2 \cdot (-3) + 1 \cdot 1 + 3 \cdot 1 = -2$$

- Mennyi $\bar{v}_1 \times \bar{v}_2$?

$$\begin{aligned} \bar{v}_1 \times \bar{v}_2 &= \begin{vmatrix} \bar{i} & \bar{j} & \bar{k} \\ 2 & 1 & 3 \\ -3 & 1 & 1 \end{vmatrix} = \bar{i} \begin{vmatrix} 1 & 3 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} - \bar{j} \begin{vmatrix} 2 & 3 \\ -3 & 1 \end{vmatrix} + \bar{k} \begin{vmatrix} 2 & 1 \\ -3 & 1 \end{vmatrix} \\ &= -2\bar{i} - \bar{j} \cdot 11 + \bar{k} \cdot 5 = (-2, -11, 5) \end{aligned}$$

- Mennyi $(\bar{v}_1 \bar{v}_2 \bar{v}_3)$?

$$\begin{aligned} (\bar{v}_1 \bar{v}_2 \bar{v}_3) &= \begin{vmatrix} 2 & 1 & 3 \\ -3 & 1 & 1 \\ 2 & 1 & 0 \end{vmatrix} = 2 \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix} - 1 \cdot \begin{vmatrix} -3 & 1 \\ 2 & 0 \end{vmatrix} + 3 \cdot \begin{vmatrix} -3 & 1 \\ 2 & 1 \end{vmatrix} = \\ &= 2 \cdot (-1) - 1 \cdot (-2) + 3 \cdot (-5) = -15 \end{aligned}$$

- Meroleges-e $\bar{v}_1$ es $\bar{v}_2$? Miert?

$$\text{Nem, mert } \bar{v}_1 \cdot \bar{v}_2 = -2 \neq 0$$

- Egy síkba esik-e $\bar{v}_1$, $\bar{v}_2$ es $\bar{v}_3$? Miert?

$$\text{Nem, mert } (\bar{v}_1 \bar{v}_2 \bar{v}_3) = -15 \neq 0$$

- Mekkora a $\bar{v}_1$ es $\bar{v}_2$ vektorok által bezart szög koszinusza?

$$\begin{aligned} \bar{v}_1 \bar{v}_2 &= |\bar{v}_1| \cdot |\bar{v}_2| \cdot \cos \alpha \\ -2 &= \sqrt{2^2 + 1^2 + 3^2} \cdot \sqrt{(-3)^2 + 1^2 + 1^2} \cdot \cos \alpha \end{aligned}$$

$$\cos \alpha = \frac{-2}{\sqrt{14} \cdot \sqrt{11}} = -\frac{\sqrt{2}}{\sqrt{7} \cdot \sqrt{11}}$$

3.(5+(3+1+1) pont)

- Oldd meg a Gauss-elimináció segítségével a következő egyenletrendszert! Ellenorizd az eredményt!

$$\begin{aligned}x + y + z &= 6 \\2x + y - z &= 4 \\-x - y + 2z &= 0\end{aligned}$$

$$\left| \begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 6 \\ 2 & 1 & -1 & 4 \\ -1 & -1 & 2 & 0 \end{array} \right| \xrightarrow{\begin{array}{l} \text{II.} \rightarrow \text{II.} - 2 \cdot \text{I.} \\ \text{III.} \rightarrow \text{III.} + \text{I.} \end{array}} \left| \begin{array}{ccc|c} 1 & 1 & 1 & 6 \\ 0 & -1 & -3 & -8 \\ 0 & 0 & 3 & 6 \end{array} \right|$$

$$\text{III.} \Rightarrow 3z = 6 \quad z = 2$$

$$\text{II.} \Rightarrow -1y - 3 \cdot 2 = -8 \quad y = 2$$

$$\text{I.} \Rightarrow 1x + 1 \cdot 2 + 1 \cdot 2 = 6 \quad x = 2$$

$$\text{Ell.} \quad 2 + 2 + 2 = 6$$

$$2 \cdot 2 + 2 - 2 = 4$$

$$-2 - 2 + 2 \cdot 2 = 0$$

- Legyen $f(x) = e^{3x} + 2$.

- Mennyi $f^{-1}(x)$?

$$y = e^{3x} + 2$$

$$y - 2 = e^{3x}$$

$$\ln(y - 2) = \ln(e^{3x}) = 3x$$

$$x = \frac{\ln(y - 2)}{3}$$

$$f^{-1}(y) = \frac{\ln(y - 2)}{3}$$

$$f^{-1}(x) = \frac{\ln(x - 2)}{3}$$

- Mennyi D_f és R_f ?

$$D_f = \mathbb{R} \quad , \quad R_f = (2, \infty)$$

- Mennyi $D_{f^{-1}}$ és $R_{f^{-1}}$?

$$D_{f^{-1}} = (2, \infty) \quad R_{f^{-1}} = \mathbb{R}$$

4. (3 × 2 + (2+2) pont) Számold ki a következő függvények deriváltjait!

$$\begin{aligned} \bullet \quad 1. \left(\sqrt[3]{\sin(3x)} \right)' &= \left[(\sin(3x))^{1/3} \right]' = \frac{1}{3} (\sin(3x))^{-2/3} \cdot [\sin(3x)]' = \\ &= \frac{1}{3} (\sin(3x))^{-2/3} \cdot \cos(3x) \cdot 3 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2. \left(\sqrt[3]{x} \operatorname{tg}(2x-1) \right)' &= \left(x^{1/3} \right)' \cdot \operatorname{tg}(2x-1) + \sqrt[3]{x} \cdot [\operatorname{tg}(2x-1)]' = \\ &= \frac{1}{3} x^{-2/3} \cdot \operatorname{tg}(2x-1) + \sqrt[3]{x} \frac{1}{\cos^2(2x-1)} \cdot 2 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 3. \left(\frac{x^7}{\sin(3x)} \right)' &= \frac{(x^7)' \cdot \sin(3x) - x^7 (\sin(3x))'}{[\sin(3x)]^2} = \\ &= \frac{7x^6 \cdot \sin(3x) - x^7 \cdot \cos(3x) \cdot 3}{[\sin(3x)]^2} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \bullet \quad 1. \text{ Mennyi } \lim_{n \rightarrow \infty} \left(\frac{n+5}{n} \right)^{2n-1} ? &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left(1 + \frac{5}{n} \right)^{2n-1} = \\ &= \lim_{n \rightarrow \infty} \left[\left(1 + \frac{5}{n} \right)^n \right]^2 \cdot \left(1 + \frac{5}{n} \right)^{-1} = [e^5]^2 \cdot 1^{-1} = e^{10} \end{aligned}$$

$$2. \text{ Mennyi } \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{2x}}{x} ? = \frac{\infty}{\infty} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{e^{2x} \cdot 2}{1} = \frac{\infty}{1} = \infty$$